

องค์ความรู้จากการถอดบทเรียน วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศที่มีความสำคัญสะท้อนภารกิจหลักของหน่วยงาน เรื่อง การส่งเสริมสนับสนุนการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. หลักการและเหตุผล

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม นโยบายในการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ โดยเฉพาะประชาชนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งได้สรุปผลของการพัฒนาที่ผ่านมาว่า บริบทการพัฒนาประเทศไทยในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ การติดตามประเมินผลการแก้ไขปัญหาความยากจนที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นค่าเฉลี่ยในภาพรวมไม่สามารถอธิบายพลวัตของความยากจนได้ว่าครัวเรือนยากจนที่ต้องการความช่วยเหลือที่สุดจะสามารถหลุดพ้นความยากจนได้หรือไม่ โดยกลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุดมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๔.๖ เนื่องจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจไม่ได้ถูกจัดสรรให้แก่ประชากรทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม และมีคนจนที่ยังคงติดอยู่กับตกความยากจนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว จำนวนผู้ว่างงานเพิ่มมากขึ้น ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ส่งผลให้จำนวนคนจนเพิ่มสูงขึ้น โอกาสในการหลุดพ้นจากกับดักความยากจนเป็นไปได้ยากขึ้น เป็นการตอกย้ำปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทย ทั้งความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานที่มีคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ รวมไปถึงการขาดหลักประกันและสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่เพียงพอต่อการสร้างความมั่นคงในชีวิต มีแนวโน้มที่หน่วยงานของรัฐจะต้องกำหนดมาตรการ และจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดสวัสดิการดูแลช่วยเหลือดูแลเพื่อรับประกันการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของภาครัฐเพิ่มมากขึ้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) เป็นหน่วยงานที่มีจุดแข็ง (S-Strengths) คือ ความใกล้ชิดกับประชาชน ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชน อีกทั้งมีสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในการสะท้อนสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และตอบสนองต่อประเด็นเหล่านั้นโดยการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะด้านต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยใช้ทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ พนักงานส่วนท้องถิ่น งบประมาณ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ตลอดจนการประสานงานและบูรณาการกับส่วนราชการอื่น ๆ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในท้องถิ่น และเพื่อให้การดำเนินการข้างต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัด ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์ และนโยบายในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการโดยถือปฏิบัติตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ของส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยอนุโลมผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายและแนวทางการดำเนินการให้ถูกต้อง และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

๒. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นสาระสำคัญที่กำหนดอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับชีวิตในทุกมิติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานระดับพื้นที่ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชน รับทราบสภาพความเป็นอยู่ ปัญหาและความต้องการของประชาชน มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ประเทศไทยประสบกับภัยธรรมชาติบ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจสังคม กระทบต่อการจ้างงาน การดำรงชีพของประชาชนเป็นวงกว้าง ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ภาครัฐต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน กระทรวงมหาดไทยตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีภารกิจในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขและบรรเทาความเดือดร้อน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าถึงบริการจากภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรมและครอบคลุมทุกมิติ ประกอบด้วย การช่วยเหลือประชาชนด้านสาธารณสุข การช่วยเหลือประชาชนด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ด้านการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย และด้านการให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านอื่น ๆ เพื่อฟื้นฟูเยียวยา สงเคราะห์และบรรเทาผลกระทบของประชาชน ประกอบกับปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ประชาชนในท้องถิ่นประสบสาธารณภัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง เป็นต้น อย่างต่อเนื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนประชาชนในเบื้องต้น เช่น การสนับสนุนกระเบื้องหลังคา กระสอบทราย ที่พักพิงชั่วคราว การตัดกิ่งไม้ ต้นไม้ล้มทับที่อยู่อาศัย หรือการป้องกันและควบคุมโรค ไม่ว่าจะเป็นโรคอุบัติใหม่หรือไม่ มิให้แพร่ระบาดจนเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือชีวิตของประชาชน

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนฯ ข้อ ๖ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติเพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าได้ทันที โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา และไม่ต้องคำนึงว่าผู้ประสบภัยจะเป็นบุคคลยากไร้ ไร้ที่พึ่ง มีรายได้น้อยพอต่อการดำรงชีพ หรือเป็นผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือไม่ สำหรับการเยียวยาฟื้นฟูหลังเกิดภัยให้ดำเนินการตามข้อ ๗ ของระเบียบดังกล่าว ดังนี้ (๑) กรณีจังหวัดไม่ได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือในพื้นที่ดังกล่าวให้เสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความเสียหายแล้วรายงานคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) หรือคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) พิจารณาใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อให้ความช่วยเหลือ สำหรับการเบิกจ่ายให้พิจารณาใช้จ่ายงบประมาณตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยอนุโลม (๒) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้พิจารณาใช้จ่ายงบประมาณตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดหรือหลักเกณฑ์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยอนุโลม (๓) ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ให้พิจารณาใช้จ่ายงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขโดยอนุโลม (๔) ด้านการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ให้พิจารณาใช้จ่ายงบประมาณตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยอนุโลม และ (๕) การช่วยเหลือเยียวยาในด้านอื่น ๆ เช่น ไฟฟ้า คนจมน้ำ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญ

ระเบียบฉบับดังกล่าวกำหนดแนวทางปฏิบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการและใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม และต้องดำเนินการตามระเบียบกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายงบประมาณด้วย หากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่มีประสบการณ์เพียงพอ จะทำให้การช่วยเหลือประชาชนไม่ทันสถานการณ์ เกิดข้อโต้แย้งกับประชาชน หรืออาจเกิดความผิดพลาด ทำให้มีข้อทักท้วงหรือมีการเรียกเงินคืนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

นอกจากนี้ ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีปรากฏข้อเท็จจริงว่าในปัจจุบันมีการร้องทุกข์/ร้องเรียนเกี่ยวกับความเดือดร้อนจากการจัดบริการสาธารณะของหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะช่วงเกิดฝนตก น้ำท่วม ทำให้ถนนชำรุดเสียหาย ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกจากการใช้รถใช้ถนน เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจพื้นที่ จัดทำฐานข้อมูลสาธารณูปโภคต่าง ๆ และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อดำเนินการเชิงป้องกัน โดยการปรับปรุงซ่อมแซมและเผื่อระวางมิให้ประชาชนได้รับผลกระทบ รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เป็นการลดการร้องเรียนได้ในระดับหนึ่ง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นควรสร้างเครื่องมือเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการช่วยเหลือประชาชนให้ถูกต้อง ชัดเจน และทำงานเชิงรุกสามารถชี้แจงเหตุผลและระเบียบกฎหมาย แนวทางปฏิบัติ ข้อจำกัดในการช่วยเหลือประชาชนได้

๓. การพัฒนาระบบงาน

การส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างครอบคลุมรอบด้าน จะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กันทุกระดับ ทั้งในส่วนของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะผู้กำหนดนโยบาย ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

๑. การสร้างฐานข้อมูลโดยการรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ หนังสือชักชวนแนวทางปฏิบัติ หนังสือตอบข้อหารือ ตลอดจนคำพิพากษาศาล (ถ้ามี) ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดทำเป็น QR CODE เพื่ออำนวยความสะดวกให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสืบค้นได้ง่าย และมีการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ด้านสาธารณภัย เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐, หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ (ออกโดยอาศัยอำนาจของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ พ.ศ. ๒๕๖๒) หนังสือตอบข้อหารือของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับแนวทางการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เพื่อเทียบเคียงการเบิกจ่ายงบประมาณกรณีช่วยเหลือประชาชนเป็นผู้ประสบภัยสาธารณภัย, หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้น

๑.๒ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางสังคมกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑.๓ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ เช่น พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ หลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข หลักเกณฑ์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หนังสือตอบข้อหารือต่าง ๆ และรวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง ระเบียบและหนังสือสั่งการเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

๑.๔ ด้านการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๒/๑ และหลักเกณฑ์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยอนุโลม

๒. รวบรวมข้อมูลการช่วยเหลือประชาชนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกลงในระบบข้อมูลกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น งบประมาณที่ใช้ในการช่วยเหลือปัญหาหรือความต้องการของประชาชนที่ต้องการขอรับความช่วยเหลือในแต่ละพื้นที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และส่วนใหญ่แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือได้หรือไม่ หรือเป็นการส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร การสำรวจความพึงพอใจของประชาชน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางแผนและตั้งงบประมาณสำหรับการช่วยเหลือประชาชนในโอกาสต่อไป

๓. จัดทำเอกสารสรุปสำหรับบรรยาย/นำเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและสร้างความตระหนักให้ดำเนินการช่วยเหลือประชาชนทันต่อสถานการณ์ในโอกาสต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ การประชุมชี้แจงการให้ความช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์เร่งด่วนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการอย่างทันท่วงที เพื่อเป็นการป้องกัน ยับยั้ง หรือบรรเทาสาธารณภัย ให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบผ่านระบบทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เช่น ระบบ Zoom Meeting ระบบ WebEx เป็นต้น โดยเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดประชุมผ่านระบบออนไลน์ (WebEx) เพื่อซักซ้อมความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมความพร้อมการป้องกัน ระงับยับยั้งและการช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่อาจได้รับจากสถานการณ์ฝนตกหนักเนื่องจากฤดูมรสุมในพื้นที่ภาคใต้

๓.๒ การประชุมมอบนโยบายในที่ประชุมผู้บริหารและปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลกรณีเร่งด่วน เช่น การส่งเสริมอาชีพ เพื่อเป็นการขจัดความยากจนให้เป็นไปตามเป้าหมาย

๓.๓ การออกนิเทศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาระบบงาน

๔.๑ ผู้บริหาร บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และสามารถตอบสนองการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัย เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหรือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานข้อมูลสำหรับการวางแผน วิเคราะห์และกำหนดนโยบายทันท่วงที ตลอดจนการตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกมิติ

๔.๓ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนเพิ่มมากขึ้น

๔.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือประชาชนด้านต่าง ๆ (นอกเหนือจากด้านสาธารณสุข) ในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ เพิ่มมากขึ้น

๕. ผลงานที่แสดงถึงวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดให้มีการคัดเลือกและประเมินผลงานของท้องถิ่นอำเภอดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยแบ่งการประเมินและคัดเลือกเป็นสองประเภท ประเภทที่ ๑ ท้องถิ่นอำเภอดีเด่น และประเภทที่ ๒ ๑ จังหวัด ๑ พัฒนา (ระดับจังหวัด) โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีส่งผลงานเรื่อง “การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ารับการคัดเลือกประเภท ๑ จังหวัด ๑ พัฒนา ได้รับการประเมิน “ระดับดีเด่น อันดับ ๔” ดังนี้

ด้านที่ ๑ ประสิทธิภาพและความคิดสร้างสรรค์ของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

มิติที่ ๑ การวิเคราะห์ที่มาและความสำคัญของผลงาน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) หรือโรคโควิด - 19 (Corona virus Disease 2019 (COVID - 19) ในหลายประเทศทั่วโลกอย่างรวดเร็ว องค์กรอนามัยโลก ได้ประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข สำหรับประเทศไทย ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๔๘ ง ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ให้โรคโควิด - 19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดแนวทางการดำเนินการและการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบหรือร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่นในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด - 19 ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค โดยลำดับ ประกอบด้วย การดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมเพื่อสังเกตอาการ โดยการเตรียมสถานที่กักกัน สถานที่คุมไว้สังเกต (Quarantine) การจัดหาเตียงเพื่อรองรับผู้ป่วยที่อาจจะเพิ่มขึ้น โดยการตั้งโรงพยาบาลสนาม การฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 ให้กับประชาชน การดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้ป่วยติดเชื้อโควิด - 19 ที่ไม่มีเตียงในโรงพยาบาล/โรงพยาบาลสนามรองรับ โดยการจัดตั้งศูนย์พักคอย/สถานที่แยกกักกันในชุมชนและการแยกกักตัวที่บ้าน (Community Isolation: CI and Home Isolation: HI) และเพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคโควิด - ๑๙ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามแนวทางที่กำหนด และเบิกจ่ายงบประมาณได้อย่างถูกต้อง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (มติคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด) โดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงได้จัดทำหนังสือการมอบหมายภารกิจให้สอดคล้องกับนโยบายของจังหวัดและมติคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้พิจารณา มอบหมายภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามสถานการณ์และบริบทของแต่ละอำเภอ เช่น การประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อครั้งที่ ๗/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๔ มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการจัดตั้งสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการ/สถานที่กักกันโรค ซึ่งอำเภอจัดตั้ง แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรครุนแรงขึ้น จำนวนประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ต้องเฝ้าสังเกตอาการในสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการฯ ในพื้นที่ต่าง ๆ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น มติที่ประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อฯ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จึงได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดตั้งสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการฯ โดยบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือการกำหนดนโยบายการจัดตั้งศูนย์พักคอยฯ จากเดิมที่ไว้รองรับจำนวนผู้ป่วยที่อาจจะเพิ่มมากขึ้น ทำให้เตียงในโรงพยาบาลและโรงพยาบาลสนาม ไม่เพียงพอ โดยปรับเปลี่ยนเป็นให้ทุกอำเภอจัดตั้งศูนย์พักคอยฯ เพื่อให้ผู้ป่วยที่ไม่แสดงอาการ (ผู้ป่วยสีเขียว) เข้าทำการรักษา ซึ่งจะทำให้บุคลากรทางแพทย์ของโรงพยาบาล และโรงพยาบาลสนามต่าง ๆ สามารถดูแลรักษาผู้ป่วยที่อาการหนักได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ฯลฯ ทั้งนี้ การ

ดำเนินการข้างต้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด และท้องถิ่นอำเภอ ต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถอธิบาย/ถ่ายทอดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีประเด็นสอบถามผ่านท้องถิ่น อำเภอ หรือสอบถามสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดโดยตรง ส่วนใหญ่การประสานผ่านโทรศัพท์ และบางกรณีมีการหารือเป็นลายลักษณ์อักษร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ยังคงปรากฏในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นระยะ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ลด ละ เลิก พฤติกรรมเสี่ยง และป้องกันตนเองตามคำแนะนำของหน่วยงานทางสาธารณสุข ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายอย่างทันทั่วถึงที่เกิดสถานการณ์ จึงขอเสนอผลงานดังกล่าว

มติที่ ๒ แนวทางการพัฒนา/แก้ไขปัญหา และการนำไปปฏิบัติ

๒.๑ อธิบายถึงผลงาน แนวคิดการพัฒนา และการนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางการดำเนินการ และการใช้จ่ายงบประมาณ ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้รับผิดชอบหรือร่วมดำเนินการกับ หน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล ในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด - 19 ประกอบด้วย การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการ (Quarantine) โรงพยาบาล สนาม การสนับสนุนการฉีดวัคซีนของสถานพยาบาลให้กับประชาชน การจัดหาวัคซีนให้กับประชาชน การ จัดตั้งหรือสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการศูนย์พักคอย/สถานแยกกักในชุมชน และการแยกกักตัวที่ บ้าน (Community Isolation: CI and Home Isolation: HI) สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาคในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ซักซ้อมหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าวให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทราบในเบื้องต้น พร้อมกันนั้นก็ได้ประสานกับฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการโรคติดต่อ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี) เพื่อนำประเด็นดังกล่าวเสนอคณะกรรมการ โรคติดต่อจังหวัดฯ พิจารณามอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบหรือร่วมดำเนินการโดยการสนับสนุน หน่วยงานอื่น และเมื่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดฯ มีมติในเรื่องใดแล้วก็จะจัดทำหนังสือเสนอผู้ว่าราชการ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พิจารณาลงนามมอบหมายภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามแนวทาง ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ข้างต้น ดังนี้

๑. การมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ (จัดตั้งเอง) หรือร่วมดำเนินการกับ หน่วยงานอื่นในการจัดตั้งสถานที่ควบคุมเพื่อเฝ้าสังเกตอาการ/สถานที่กักกันโรค (Local Quarantine)

๒. การสนับสนุนการดำเนินการของโรงพยาบาลสนาม

๓. การสนับสนุนการบริหารจัดการการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนของโรงพยาบาล/หน่วยบริการทางสาธารณสุข

๔. การจัดหาวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 เพื่อฉีดให้กับประชาชนในพื้นที่ ตามแนวทางที่กำหนดไว้ใน ประกาศศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)

๕. การมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ (จัดตั้งเอง) หรือร่วมดำเนินการกับ หน่วยงานอื่นในการจัดตั้งศูนย์พักคอย/สถานแยกกักในชุมชน และการแยกกักตัวที่บ้าน (Community Isolation: CI and Home Isolation: HI) และเมื่อจังหวัดได้แจ้งการมอบหมายภารกิจเรียบร้อยแล้ว ท้องถิ่น อำเภอ จะประสานงานและสอบถามเพื่อทบทวนการมอบหมายภารกิจดังกล่าวให้เข้าใจตรงกันก่อนที่ ท้องถิ่นอำเภอจะชี้แจงให้ที่ประชุมศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ (ศปก.อ.) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการ

ที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอทราบและเข้าใจแนวทางดำเนินการ ซึ่งในบางครั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีข้อขัดข้องบางประการที่ไม่อาจเบิกจ่ายงบประมาณได้ และได้หารือมาที่จังหวัด เช่น อำเภอท่าฉาง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอท่าฉาง) ขอหารือจังหวัดกรณีประชาชนที่ไม่มีทะเบียนบ้านแต่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อมีคำสั่งให้เฝ้าสังเกตอาการที่บ้าน (Home Quarantine : HQ) กรณีดังกล่าวเป็นการป้องกันและควบคุมโรค สามารถให้ความช่วยเหลือโดยการแจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคได้หรือไม่ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะประสานกับสำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี และตอบข้อหารือให้อำเภอทราบเพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ

นอกจากนี้ การป้องกันและควบคุมโรคในบางกรณี การตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกในพื้นที่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ แต่ในทางปฏิบัติโรงพยาบาลในพื้นที่อำเภอ จะขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านสถานที่ บุคลากร ชุดตรวจเชิงรุก การจัดหาอาหารและน้ำดื่มให้กับเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล กรณีดังกล่าว อำเภอกาญจนดิษฐ์ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอกาญจนดิษฐ์) ขอหารือว่า การที่โรงพยาบาลกาญจนดิษฐ์ ขอรับการสนับสนุนเต็นท์ อาหาร น้ำดื่ม และเครื่องดื่ม จากเทศบาลตำบลท่าทองใหม่ สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้หรือไม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า แนวทางดำเนินการและการเบิกจ่ายงบประมาณในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด - 19 จะต้องได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางดำเนินการไว้แต่แรก ดังนั้น กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการจึงไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ และจังหวัด โดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนการตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกได้

๒.๒ อธิบายถึงขั้นตอน/กระบวนการให้บริการหลังปรับปรุง/พัฒนา และระบุว่ามีความแตกต่างจากเดิม ก่อนการพัฒนาอย่างไร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและควบคุมโรค และกิจการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อการสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม การป้องกันและควบคุมโรคโควิด - 19 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติว่า จะต้องได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด จึงจะเบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวได้ โดยแนวทางของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะต้องเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีมติมอบหมายภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบหรือร่วมดำเนินการ แล้วแต่กรณี เมื่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดฯ มีมติอย่างไรแล้ว สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีพิจารณาลงนามในหนังสือมอบหมายภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

จะเห็นได้จากกรณีเทศบาลตำบลท่าทองใหม่ สนับสนุนการตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกของโรงพยาบาลกาญจนดิษฐ์ โดยการจัดหาสถานที่ (เต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้) การจัดหาอาหาร น้ำดื่ม และเครื่องดื่ม ให้กับเจ้าหน้าที่ ซึ่งขณะนั้น จังหวัดยังไม่ได้มอบหมายภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบหรือร่วมดำเนินการ เนื่องจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ (โรงพยาบาล) ไม่ได้เสนอคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดฯ พิจารณามอบหมายภารกิจ เทศบาลตำบลท่าทองใหม่จึงไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้

ด้านที่ ๒ ประสิทธิภาพและประโยชน์จากแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ และความยั่งยืน

มิติที่ ๑ ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑. การดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่ควบคุมเพื่อเฝ้าสังเกตอาการ/สถานที่กักกันโรค (Local Quarantine)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้กำหนดนโยบายให้ทุกอำเภอจัดตั้งสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการฯ โดยในระยะแรกที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 บางอำเภอจะจัดตั้งในระดับอำเภอ ซึ่งมีทั้งที่ใช้งบประมาณจากเงินตรงราชการเพื่อป้องกันและยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดตั้งหรือเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการฯ เพื่อดูแลประชาชนในพื้นที่ของตนเองกรณีเจ้าพนักงานควบคุมโรคตรวจพบ/มีคำสั่งให้ประชาชนกลุ่มเสี่ยงกักตัวเพื่อสังเกตอาการฯ ได้ทันที ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๖๗ แห่ง รายงานการจัดตั้งสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการฯ รวม ๑๕๒ แห่ง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ๑๓๔,๒๓๑,๓๔๓ บาท การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดตั้งสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการฯ ในพื้นที่ จะทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความสะดวกในการเดินทางไป - กลับ จากบ้านกับสถานที่ควบคุมโดยจากการจัดเก็บข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผู้เข้าสังเกตอาการในสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตอาการฯ

๒. การสนับสนุนการดำเนินการของโรงพยาบาลสนาม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม เพื่อรองรับผู้ป่วยติดเชื้อโควิด - 19 และเกินศักยภาพของโรงพยาบาลประจำจังหวัด ประจำอำเภอ (จำนวนเตียงไม่เพียงพอ) พร้อมนี้ จังหวัดโดยมติคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีมติมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี สนับสนุน (๑) การสร้างห้องความดันบวก - ลบ เตียง วัสดุครุภัณฑ์ทางการแพทย์ให้กับโรงพยาบาลท่าโรงช้าง อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๒) ก่อสร้างโรงพยาบาลสนาม ณ สนามแข่งรถท่าโรงช้าง เพื่อรองรับจำนวนผู้ป่วยในพื้นที่อำเภอพุนพิน และอำเภอใกล้เคียง ที่เพิ่มมากขึ้น (๓) ปรับปรุงโรงพยาบาลสนามวัดพ่วง อำเภอกาญจนดิษฐ์ (๔) จัดซื้อเครื่องนอน (มุ้ง หมอน ผ้าห่ม) ให้กับโรงพยาบาลสนาม ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยการอาชีพเวียงสระ อำเภอเวียงสระ งบประมาณทั้งสิ้น ๕,๙๖๖,๑๕๐ บาท

๒. เทศบาลนครเกาะสมุย สนับสนุนงบประมาณให้กับโรงพยาบาลเกาะสมุย เพื่อใช้ในการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม ประจำอำเภอเกาะสมุย งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓. เทศบาลตำบลบ้านส้อง ปรับปรุงอาคารของวิทยาลัยการอาชีพเวียงสระ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดให้เป็นโรงพยาบาลสนาม รองรับผู้ป่วยพื้นที่อำเภอเวียงสระ และอำเภอใกล้เคียง จำนวน ๓๐ เตียง งบประมาณ ๘๗๒,๕๗๕ บาท

๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่มีการจัดตั้งโรงพยาบาลในระดับพื้นที่ เช่น เทศบาลตำบลขุนทะเล สนับสนุนการจัดการขยะ

๓. การสนับสนุนการบริหารจัดการการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนของโรงพยาบาล/หน่วยบริการทางสาธารณสุข

จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง สนับสนุนโรงพยาบาล/หน่วยบริการสาธารณสุข ที่มีหน้าที่ฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 ให้กับประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด จะดำเนินและเบิกค่าใช้จ่ายในเรื่องใด ให้เป็นไปตามที่ ศปก.อ. มอบหมาย เช่น ในการจัดเตรียมสถานที่ การจัดหาอาหารให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มาฉีดวัคซีน เป็นต้น

๔. การจัดหาวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 เพื่อฉีดให้กับประชาชนในพื้นที่

ประกาศศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 กำหนดแนวทางการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 เพื่อให้บริการประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาวัคซีนจากหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจ ตามข้อ ๓ รวมทั้งการขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการจังหวัด และคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และแนวทางดำเนินการอื่น ๆ ตามประกาศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดหาวัคซีนเพื่อฉีดให้กับประชาชนในพื้นที่ ดังนี้

อปท.	หน่วยงานที่จัดหา	จำนวน (โดส)	งบประมาณ (บาท)
๑. อบจ.สุราษฎร์ธานี	จุฬารัตน์ราชวิทยาลัย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๘,๘๐๐,๐๐๐
๒. เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	จุฬารัตน์ราชวิทยาลัย	๓๐,๐๐๐	๒๙,๐๐๐,๐๐๐
๓. อบต.ตะเคียนทอง	จุฬารัตน์ราชวิทยาลัย	๔,๔๐๐	๓,๐๗๕,๖๐๐.๐๐
๔. อบต.ควนสุบรรณ	จุฬารัตน์ราชวิทยาลัย	๑,๑๒๐	๗๘๒,๘๘๐.๐๐
รวม		๑๓๕,๕๒๐	๑๔๑,๖๕๘,๑๔๐

๕. การจัดตั้งศูนย์พักคอย/สถานแยกกักในชุมชน และการแยกกักตัวที่บ้าน (Community Isolation: CI and Home Isolation: HI)

จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมติคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กำหนดนโยบายที่จะให้ผู้ป่วยติดเชื้อโควิด - 19 ที่ไม่แสดงอาการ (ผู้ป่วยสีเขียว) ได้รับการรักษาตัวที่สถานแยกกักในชุมชน (CI) หรือกรณีที่มีที่พักอาศัยที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม และไม่พัวพันกับบุคคลในครอบครัว ก็สามารถแยกกักตัวที่บ้าน (HI) ได้ โดยปัจจุบัน (๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔) มีการจัดตั้งสถานแยกกักในชุมชนในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน ๔๒ แห่ง รวม ๕,๕๒๘ เตียง แบ่งเป็น (๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง จำนวน ๑๐ แห่ง และ (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนหน่วยงานอื่น เช่น การปรับปรุงสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ ค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา)

๖. การสนับสนุนการตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก

สืบเนื่องจากปัญหาในทางปฏิบัติกรณีเทศบาลในเขตพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ สนับสนุนการจัดหาสถานที่การจัดหาอาหาร ให้กับโรงพยาบาลกาญจนดิษฐ์ ในการตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก จังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง สนับสนุนการตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่

มิติที่ ๒ ความยั่งยืนของการดำเนินการ

๑. กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามที่ได้มอบหมายภารกิจได้ หรือมีรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในหนังสือการมอบหมายภารกิจ ท้องถิ่นอำเภอ จะสอบถามมาที่ผู้รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ) ซึ่งจะได้หารือผู้รับผิดชอบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการตามคำแนะนำโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบหรือหนังสือสั่งการ หรือไม่ว่าอย่างไร จะแนะนำให้หารือเป็นลายลักษณ์อักษร

๒. ปัจจุบันยังคงมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น การเดินทางมาเยี่ยมญาติของบุคคลนอกพื้นที่ การร่วมงานประเพณี งานแต่งงาน งานศพ หรือแม้แต่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การรวมกลุ่มดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นต้น ทำให้เกิดการติดเชื้อโรคโควิด - 19 หรือมีกลุ่มเสี่ยงที่เฝ้าสังเกตอาการปรากฏอยู่เนื่อง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนลดพฤติกรรมเสี่ยงติดเชื้อโควิด - 19 การบูรณาการกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการป้องกันกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น เตรียมความพร้อมทั้งด้านสถานที่ บุคลากร และงบประมาณ รวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายภารกิจได้ทันทีที่เกิดสถานการณ์

๓. เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 มีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมายภารกิจทั้งหกประการข้างต้น ให้รับผิดชอบหรือร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่นในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด - 19 มาตั้งแต่ต้น (รวมทั้ง การช่วยเหลือประชาชนด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการมอบเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น หรือเงิน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบ) ทำให้ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการดำเนินการ กรณีดังกล่าวได้ให้แจ้งท้องถิ่นอำเภอ เพื่อให้คำแนะนำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายโดยละเอียด กรณีไม่มีงบประมาณหรือมีไม่เพียงพอ ก็ให้รายงานอำเภอเพื่อทราบและหาแนวทางแก้ไขปัญหา
